

Деловодни број:

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

ПРИМЉЕНО:

Орг. јед.	Број	Прилог	Бројност
	2459/3	17-11-2025	

КАТЕДРА ЗА СРПСКУ КЊИЖЕВНОСТ СА ЈУЖНОСЛОВЕНСКИМ КЊИЖЕВНОСТИМА

ПРЕДЛОГ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

за одбрану теме и оцену научне заснованости докторске дисертације

Подаци о кандидату

Име и презиме кандидата:
Вук Жикић

Број досијеа:
2022/30048

Радни наслов теме докторске дисертације

Парезија у прози Владана Деснице

Уже научне области којима припада тема докторске дисертације

Српска књижевност, Наука о књижевности

Предлог ментора докторске дисертације

проф. др Бранко Вранеш

1) Катедра за ___српску књижевност са јужнословенским књижевностима___ је **САГЛАСНА са предложеном темом докторске дисертације и предлогом ментора** и предлаже Већу докторских академских студија Филолошког факултета да усвоји наведени састав Комисије за одбрану теме и оцену научне заснованости предлога теме докторске дисертације.

2) Катедра за _____ је **САГЛАСНА са предложеном темом докторске дисертације уз промену предложеног ментора**, за шта је кандидат дао сагласност која се налази у **прилогу**, и предлаже Већу докторских академских студија Филолошког факултета да усвоји наведени састав Комисије за одбрану теме и оцену научне заснованости предлога теме докторске дисертације.

3) Катедра је закључила да предложена тема **не припада ужој научној области** која се изучава на Катедри и Пријаву теме на разматрање упућује Катедри за _____, која у року од 30 дана треба Већу докторских академских студија Филолошког факултета, преко Архиве, да упути предлог састава Комисије за одбрану теме и оцену научне заснованости теме докторске дисертације.

Управник Катедре

ПРЕДЛОГ МЕНТОРА И ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

МЕНТОР	
Име и презиме:	проф. др Бранко Вранеш
Звање:	ванредни професор
Факултет или институција:	Филолошки факултет Универзитета у Београду
Ужа област научноистраживачког рада:	Српска књижевност
Ако предложени ментор није на листи ментора Филолошког факултета, испуњеност услова за ментора потврђује се приложеном табелом из акредитације (<i>m_tabela</i>). Квалификације за менторство предложене теме се потврђују радовима из области којој припада предложена тема дисертације (најмање 5 радова).	
1. Вранеш, Бранко. <i>Критичари у дијалогу: Р. Константиновић, Н. Петковић, А. Јерков о српској поезији 20. века</i>. Београд: Савез славистичких друштава Србије, 2023. 247 стр. ISBN 978-86-81622-11-7	
2. Вранеш, Бранко. <i>Витезови модернизма: витешки идеал у српском и светском роману XX века</i>. Нови Сад: Академска књига, 2022. 532 стр. ISBN 978-86-6263-423-8	
3. Vraneš, Branko. „A Literary Philtrum or the Last Cultural Intimacy”. <i>European Review</i> 23/3 (2015): 379–385. DOI: 10.1017/S1062798715000034	
4. Вранеш, Бранко. „Жалац сећања: Андрић и јужнословенска филологија”. <i>Књижевност и језик</i> LXIII/3–4 (2016): 279–289. ISSN 0454-0689	
5. Вранеш, Бранко. „Седам типова читања књижевности у XXI веку”. <i>Анали Филолошког факултета</i> XXIX/1 (2017): 279–289. ISSN 0522-8468	
6. Вранеш, Бранко. „Хазарска полемика Милорада Павића и Мирослава Пантића”. У <i>Научни састанак слависта у Вукове дане 49/2. Лексикографско-енциклопедијска парадигма у српској прози. Савина српска архиепископија (1219–2019) – осам векова развоја српске духовности</i>. (Београд: Филолошки факултет, Међународни славистички центар, 2020): 251–267. ISBN 978-86-6153-643-4. ISSN 0351-9066	
7. Вранеш, Бранко. „Ка поетици Кишовог <i>Пешчаника</i>”. <i>Књижевност, култура, идентитет: међународни зборник радова у част проф. др Јована Делића</i>. Уредници Светлана Шеатовић, Александар Јерков, Предраг Петровић. (Београд: Институт за књижевност и уметност, 2020): 473–487. ISBN 978-86-7095-262-1	
8. Вранеш, Бранко. „Сто година тумачења суматраизма Милоша Црњанског“. У <i>Научни састанак слависта у Вукове дане 50/2. Српски језик и књижевност данас – теоријско-методолошки аспекти проучавања, рецепције и превођења</i>. (Београд: Филолошки факултет, Међународни славистички центар, 2021): стр. 299–314. ISBN 978-86-6153-675-5. ISSN 0351-9066	
9. Вранеш, Бранко. „<i>Santa Maria della Salute</i> Лазе Костића у песничком видокругу Бранка Миљковића и Борислава Радовића”. <i>Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор</i> LXXXVIII (2022): 51–63. https://doi.org/10.2298/PKJIF2288051V	

10. Вранеш, Бранко. „Иво Андрић и Нико Бартуловић у књижевном дијалогу”. *Нико Бартуловић: вртлог идеја и идентитета: међународни интердисциплинарни зборник радова*. Ур. Светлана Шеатовић, Сања Роић, Марко М. Радуловић. Београд: Институт за књижевност и уметност, Универзитетска библиотека „Светозар Марковић”; Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Centar za komparativnohistorijske i interkulturene studije, 2023): 251–269. ISBN 978-86-7095-304-8 (ИКУ)

Предложени ментор својим потписом потврђује да прихвата менторство предложене теме докторске дисертације и да влада језиком којим ће предложена теза бити написана.

Датум прихватања менторства:

10. 11. 2025.

Потпис предложеног ментора*

* Сагласност се може дати у слободној форми и у електронском облику.

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ И 1. ЧЛАН

Име и презиме:	проф. др Предраг Петровић
Звање:	редовни професор
Факултет или институција:	Филолошки факултет Универзитета у Београду
Ужа област научноистраживачког рада:	Српска књижевност
Ако предложени члан Комисије није на листи наставника на докторским студијама Филолошког факултета, квалификације за члана Комисије потврђују се приложеном табелом из акредитације (<i>d_tabela</i>) или библиографијом из које се види да испуњава услове за држање наставе на ДАС према Стандардима за акредитацију.	
1. Предраг Петровић, <i>Енциклопедизам и теорија романа</i> , Чигоја штампа, 2021.	
2. Предраг Петровић, <i>Хоризонти модерничког романа</i> , Чигоја штампа, 2021.	
3. Предраг Петровић, <i>Авангардни роман без романа: поетика кратког романа српске авангарде</i> , Друштво за српски језик и књижевност Србије, 2017.	
4. Предраг Петровић, Модерничке тенденције у романима Милутина Ускоковића, <i>Књижевно дело Милутина Ускоковића</i> . Зборник радова. Народна библиотека Ужице, pp. 27-40, 2025.	
5. Предраг Петровић, Може ли се припитомити Уликс или како је Растко Петровић читао Џојсов роман?, <i>Траговима Уликса : одјеци стваралаштва Џејмса Џојса у српској књижевности</i> , pp. 87-104, 2023.	
Предложени члан Комисије својим потписом потврђује да прихвата чланство у Комисији за одбрану и оцену научне заснованости предложене теме докторске дисертације и да влада језиком којим ће предложена теза бити написана.	
Датум прихватања чланства:	Потпис предложеног члана Комисије*
12. 11. 2025.	

* Сагласност се може дати у слободној форми и у електронском облику.

ЧЛАН КОМИСИЈЕ	
Име и презиме:	проф. др Горан Коруновић
Звање:	ванредни професор
Факултет или институција:	Филолошки факултет Универзитета у Београду
Ужа област научноистраживачког рада:	Српска књижевност
Ако предложени члан Комисије није на листи наставника на докторским студијама Филолошког факултета, квалификације за члана Комисије потврђују се приложеном табелом из акредитације (d_tabela) или библиографијом из које се види да испуњава услове за држање наставе на ДАС према Стандардима за акредитацију. 1. Слика странца у роману <i>Кад су цветале тикве</i> Драгослава Михаиловића”. <i>Књижевност и језик</i>, бр. 1/2 (2010): 59–72. 2. „Тело у међуратним приповеткама/новелама Андрића и Крлеже”. <i>Зборник радова пројекта Српска књижевност и језик у јужнословенском контексту</i>, ур. Михајло Пантић. Београд: Чигоја штампа, Друштво за српски језик и књижевност, 2011. 26–63. 3. „Мера женског бића’: обликовања идентитета женских ликова у приповеткама Иве Андрића и Емилијана Станева”. <i>Иво Андрић у српској и европској књижевности. Научни састанак слависта у Вукове дане 41/2</i>. Београд: Међународни славистички центар, Филолошки факултет, 2012. 427–441. 4. Динамика жеље у <i>Божјим људима</i> Борисава Станковића и <i>Кући Марије помоћнице</i> Ивана Цанкара. <i>Наслеђе</i> 55 (2023), стр. 107–120. 5. Сатирична улога националног идентитета и менталитета у приповеткама Радоја Домановића и Алека Константинова. <i>Филолошки преглед</i>, LI (2024), 119–140.	
Предложени члан Комисије својим потписом потврђује да прихвата чланство у Комисији за одбрану и оцену научне заснованости предложене теме докторске дисертације и да влада језиком којим ће предложена теза бити написана.	
Датум прихватања чланства:	Потпис предложеног члана Комисије*
12. 11. 2025.	

* Сагласност се може дати у слободној форми и у електронском облику.

ЧЛАН КОМИСИЈЕ	
Име и презиме:	др Милан Грововић
Звање:	научни сарадник
Факултет или институција:	Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду
Ужа област научноистраживачког рада:	Српска књижевност са јужнословенским књижевностима
Ако предложени члан Комисије није на листи наставника на докторским студијама Филолошког факултета, квалификације за члана Комисије потврђују се приложеном табелом из акредитације (d_tabela) или библиографијом из које се види да испуњава услове за држање наставе на ДАС према Стандардима за акредитацију.	
1. Грововић, М. (2024). Богородица као ходатајица и песничка антонимија – Павић и Венцловић. <i>Philologia Serbica</i> , IV, 4, 165–186. [М 14 (5)]	
2. Грововић, М. (2023). Медитеранска надахнућа Нике Бартуловића. У: <i>Нико Бартуловић: вртлог идеја и идентитета</i> . Београд: Институт за књижевност и уметност, 157–178. [М 14 (5)]	
3. Грововић, М. (2023). Дијахрона песничка антифонија: Иван В. Лалић и Касија Константинопољска. <i>Црквене студије</i> , 21, 655–671. УДК 821.163.41-1 821.163.41.09-1. [М 23 (4)]	
4. Грововић, М. (2020). Поморанца као шифра мотивског уланчавања у роману <i>Велики јуриш</i> Слободана Владушића. У: Д. Бошковић, Ч. Николић, <i>Тако мале ствари: интимно у књижевности и култури</i> . Крагујевац: ФИЛУМ, 553–564. [М 14 (5)]	
5. Грововић, М. (2020). Структура митске слике у историјским драмама <i>Бој на Косову</i> и <i>Бој на Косову, друга верзија</i> Љубомира Симовића. <i>Philologia Mediana</i> 12, 2020, 573–584. [М 51 (3)]	
6. Грововић, М. (2019). Чедоморство као узрок духовног преображаја главног јунака у роману <i>Лутајући Бокељ</i> Николе Маловића. У: (Д. Бошковић, Ч. Николић, уред.) <i>Бебе</i> . ФИЛУМ, Крагујевац, II, 637–649. [М 14 (5)]	
7. Грововић, М. (2019). Есејистика Момчила Настасијевића у мелодијској спирали звука и језика. <i>Баштина</i> , 47, 2019, 67–81. [М 24 (4)]	
8. Грововић, М. (2014). Милош Црњански о Светом Сави: Поглед на историју 'данас'; есејистика, публицистика, политика. У: Милановић Ж. (уред.) <i>Контексти</i> . Нови Сад: Филозофски факултет. 619–631. [М 33 (1)]	

9. Громовић, М. (2023). *Плаво прозорје: огледи о византијској духовности и сродним аспектима српског песништва XX века*. Нови Сад: Академска књига, 306 стр. [М 42 (7)]

10. Громовић, М. (2025). *Рашке очи српске књижевности. Средњовековна естетика у српској књижевности XIX и XX века*. Нови Сад: Академска књига, 422 стр. [М 42 (7)]

Предложени члан Комисије својим потписом потврђује да прихвата чланство у Комисији за одбрану и оцену научне заснованости предложене теме докторске дисертације и да влада језиком којим ће предложена теза бити написана.

Датум прихватања чланства:

12. 11. 2025.

Потпис предложеног члана Комисије*

* Сагласност се може дати у слободној форми и у електронском облику.

Образац 2.

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ – ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Докторске академске студије

ПРИЈАВА теме докторске дисертације

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Име (име једног родитеља) и презиме кандидата:

Вук Верослав Жиких

Датум и место рођења (општина, град, држава):

16. 1. 1998. Београд, Савски венац, Србија

Кућна адреса кандидата:

Кликните да бисте почели унос текста.

Адреса кандидата на послу:

Кликните да бисте почели унос текста.

Кућни телефон кандидата:

Кликните да бисте почели унос текста.

Е-mail адреса кандидата:

Кликните да бисте почели унос текста.

Мобилни телефон кандидата:

Кликните да бисте почели унос текста.

Телефон кандидата на послу:

Кликните да бисте почели унос текста.

ОСНОВНЕ СТУДИЈЕ

Назив и седиште факултета на којем је кандидат завршио основне студије:

Филолошки факултет Универзитета у Београду

Стечени академски назив кандидата по завршеним основним студијама:

Дипломирани професор језика и књижевности

Година дипломирања:

2021.

МАСТЕР (или МАГИСТАРСКЕ) СТУДИЈЕ

Назив и седиште факултета на којем је кандидат завршио магистарске или мастер студије:

Филолошки факултет Универзитета у Београду

Тема магистарског или мастер рада:

Мотив љубави у апокрифном „Житију Свете Асенте“

Стечени академски назив по завршеним магистарским или мастер студијама:

Мастер професор језика и књижевности

Година одбране магистарског или мастер рада:

2022.

ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА

Пун наслов предложене теме докторске дисертације:
„Парезија у прози Владана Деснице“

Научне области којима претежно припада тема докторске дисертације:
(обавезно се наводи једна од научних области за које је Факултет матичан – филолошке науке; библиотекарство; културолошке науке и комуникологија)

Филолошке науке

Уже научне области којима припада тема докторске дисертације:
(листа ужих научних области налази се у чл. 12 Статута Факултета)
Српска књижевност, Наука о књижевности

Области истраживања којима припада тема докторске дисертације:
(нпр. српски/енглески/руски језик, српска/енглеска/руска књижевност, фонологија, синтакса, анализа дискурса, обрада природних језика, версификација, наратологија, компаратистика итд.)

Српска књижевност, јужнословенска компаратистика, херменеутика, реторика,
психологија, филозофија

Језик на ком ће дисертација бити писана и брањена:
(уколико се теза не пише на српском језику, кандидат предаје образац пријаве, образложење и биобиблиографију и на српском језику и у преводу на језик тезе)

Српски језик

ПРЕДЛОГ МЕНТОРА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Име и презиме ментора:

проф. др Бранко Вранеш

Звање:

Ванредни професор

Факултет или институција:

Филолошки факултет Универзитета у Београду

Ужа област научноистраживачког рада:

Српска књижевност

Радови ментора из уже научне области којој припада тема предложене дисертације који га квалификују за менторство (најмање 5 радова):

1.	Вранеш, Бранко. <i>Критичари у дијалогу: Р. Константиновић, Н. Петковић, А. Јерков о српској поезији 20. века</i> . Београд: Савез славистичких друштава Србије, 2023. 247 стр. ISBN 978-86-81622-11-7
2.	Вранеш, Бранко. <i>Витезови модернизма: витешки идеал у српском и светском роману XX века</i> . Нови Сад: Академска књига, 2022. 532 стр. ISBN 978-86-6263-423-8
3.	Vraneš, Branko. „A Literary Philtrum or the Last Cultural Intimacy”. <i>European Review</i> 23/3 (2015): 379–385. DOI: 10.1017/S1062798715000034
4.	Вранеш, Бранко. „Жалац сећања: Андрић и јужнословенска филологија”. <i>Књижевност и језик</i> LXIII/3–4 (2016): 279–289. ISSN 0454-0689
5.	Вранеш, Бранко. „Седам типова читања књижевности у XXI веку”. <i>Анали Филолошког факултета</i> XXIX/1 (2017): 279–289. ISSN 0522-8468
6.	Вранеш, Бранко. „Хазарска полемика Милорада Павића и Мирослава Пантића”. У

	<i>Научни састанак слависта у Вукове дане 49/2. Лексикографско-енциклопедијска парадигма у српској прози. Савина српска архиепископија (1219–2019) – осам векова развоја српске духовности.</i> (Београд: Филолошки факултет, Међународни славистички центар, 2020): 251–267. ISBN 978-86-6153-643-4. ISSN 0351-9066
7.	Вранеш, Бранко. „Ка поетици Кишовог <i>Пешчаника</i> ”. <i>Књижевност, култура, идентитет: међународни зборник радова у част проф. др Јована Делића.</i> Уредници Светлана Шеатовић, Александар Јерков, Предраг Петровић. (Београд: Институт за књижевност и уметност, 2020): 473–487. ISBN 978-86-7095-262-1
8.	Вранеш, Бранко. „Сто година тумачења суматраизма Милоша Црњанског“. У <i>Научни састанак слависта у Вукове дане 50/2. Српски језик и књижевност данас – теоријско-методолошки аспекти проучавања, рецепције и превођења.</i> (Београд: Филолошки факултет, Међународни славистички центар, 2021): стр. 299–314. ISBN 978-86-6153-675-5. ISSN 0351-9066
9.	Вранеш, Бранко. „ <i>Santa Maria della Salute</i> Лазе Костића у песничком видокругу Бранка Миљковића и Борислава Радовића”. <i>Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор</i> LXXXVIII (2022): 51–63. https://doi.org/10.2298/PKJIF2288051V
10.	Вранеш, Бранко. „Иво Андрић и Нико Бартуловић у књижевном дијалогу”. <i>Нико Бартуловић: вртлог идеја и идентитета: међународни интердисциплинарни зборник радова.</i> Ур. Светлана Шеатовић, Сања Роић, Марко М. Радуловић. Београд: Институт за књижевност и уметност, Универзитетска библиотека „Светозар Марковић”; Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Centar za komparativnohistorijske i interkulturne studije, 2023): 251–269. ISBN 978-86-7095-304-8 (ИКУ)

Предложени ментор потписом потврђује да прихвата менторство на предложеној теми, а да је **број докторских дисертација** које су у процесу израде или одобрења на којима је тренутно ментор ____3____.

Датум прихватања менторства:

Потпис предложеног ментора

10. 11. 2025.

НАПОМЕНА КАНДИДАТА

Кликните да бисте почели унос текста.

Уз Пријаву кандидат прилаже:

1. попуњен образац **образложења** предлога теме докторске дисертације,
2. попуњен образац **биобиблиографије** кандидата,
ВАЖНА НАПОМЕНА: Сви кандидати који бране докторску дисертацију на Универзитету у Београду пре одбране морају имати један рад објављен или прихваћен за штампу у часопису са релевантне листе часописа у складу са прописима Универзитета у Београду.
3. пријаву докторске дисертације са образложењем и биобиблиографијом у електронском облику као Word документ (**CD**),
4. **потврду** да је стекао 120 ЕСПБ на ДАС,
5. оверену копију **дипломе о завршеним основним студијама**,
6. оверену копију **дипломе о завршеним мастер (или магистарским) студијама**,
7. **извод из матичне књиге рођених** са уписаним држављанством,
8. доказ о **уплати трошкова** пријављивања докторске дисертације.

Подносилац пријаве својим потписом потврђује да предложену тему није пријављивао на другој високошколској установи у земљи или иностранству.

Име и презиме кандидата:
Вук Жикић

Број досијеа:
2022/30048

Датум подношења пријаве:
10. 11. 2025.

Потпис кандидата

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ – ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Докторске академске студије

Пријава теме докторске дисертације –
ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ТЕМЕ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Подаци о кандидату

Име и презиме кандидата:
Вук Жикић

Број досијеа:
2022/30048

Радни наслов теме докторске дисертације

Парезија у прози Владана Деснице

Научне области којима претежно припада тема докторске дисертације

Филолошке науке

Уже научне области којима припада тема докторске дисертације

Српска књижевност, Наука о књижевности

Области истраживања којима припада тема докторске дисертације

Српска књижевност, јужнословенска компаратистика, херменеутика, реторика, психологија,
филозофија

Предмет научног истраживања

Предмет истраживања докторске дисертације представља феномен парезије (παρρησία) – слободног, отвореног, искреног и ризичног говора истине у прозном опусу Владана Деснице. Полазећи од појма парезије у античкој филозофији и њених модерних интерпретација (Мишел Фуко, Александар Неамас), испитаћемо како се у Десничиној прози обликује књижевна истина, односно како сам писац гледа на књижевну истину и како се према њој односи, а потом како се Десничини јунаци унутар његовог прозног опуса односе према истини, у односу према себи и

према другоме, да би се на крају испитало како та књижевна истина и њен језик, парезија, утиче на рецепијента парезије, читаоца. Дакле, парезија ће се тумачити на више нивоа: политичком, стилистичком, књижевном, јавном и приватном, колективном и појединачном.

Недовршени роман Владана Деснице *Проналазак Атханатика* служи као добро полазиште за испитивање механизма књижевне катарзе и положаја истине у књижевности. О могућности говора књижевне истине сведоче и друга Десничина прозна остварења, пре свих роман *Прољећа Ивана Галеба*, у којем се главни јунак налази у улози парезијаста и примењује низ техника парезије. Сличне су и Десничине приповетке „Правда”, „Делта”, „Прича о фратру са зеленом брадом”, „Солилоквиј господина Пинка”. Посебна пажња биће посвећена и политичким аспектима парезије у роману *Зимско љетовање*. Поменути примери налазиће се у фокусу нашег истраживања, али ће оно обухватити различита Десничина приповедна и есејистичка остварења, као и могућу паралелу са појединим поетичким и реторичким поступцима А. П. Чехова, али и са примерима из античке и јудеохришћанске традиције парезије.

Тумачићемо начин на који се појединац у Десничином делу суочава с истином (укључујући ту и писца и читаоца) као унутрашњим, егзистенцијалним и језичким изазовом. Посебна пажња биће посвећена наративним облицима исповести, слободног говора, унутрашњег монолога и дијалога – као просторима парезијске праксе. Испитиваће се како се обликује књижевна фикција и у којем је она односу са истином. Књижевну парезију ћемо посматрати као ултимативно средство којим се долази до катарзе. Парезија се, у том најопштијем теоријском смислу, може третирати као језик књижевне имагинације, носилац истине. Даље ће се испитати како књижевност, као процес долажења истини, мења читаоца. Испитиваће се, осим тога, прећутаност истине, као и о појединачне и колективне парезије јунака у граду, јунака на селу и њихових међусобних прожимања. На плану облика, анализираће се разлике између парезије романа и парезије кратке прозне форме, постављајући питање да ли различите наративне структуре производе различит тип катарзе, односно различит облик односа према истини и њеном читаоцу.

Основне хипотезе од којих се полази у планираном истраживању

Полазиште овог истраживања заснива се на претпоставци да је могуће дефинисати књижевну парезију као специфичан модус истинитог говора у оквиру књижевног дискурса, који обухвата поетичку, етичку и егзистенцијалну димензију текста. Претпоставља се да прозни опус Владана Деснице пружа репрезентативан материјал за испитивање таквог модуса, будући да у њему однос између истине, језика и субјективности представља конститутивни поетички и тематски принцип.

Претпоставља се да се парезија у Десничиној прози јавља у више различитих модалитета – егзистенцијалном, етичком, политичком и интерперсоналном – условљених жанровским и наративним оквирима. Постоји, према нашем мишљењу, значајна корелација између парезије и катарзе, у смислу да истинити говор унутар књижевног текста делује као посредник у процесу унутрашњег преображаја, како на нивоу ликова, тако и на нивоу читаоца, али и самог аутора.

У истраживању се полази од хипотезе да различити прозни жанрови генеришу различите форме парезије; претпоставка је да кратке прозне форме артикулишу концентрисан и интензиван модел парезије, док романескни облик омогућава вишеслојну, процесну и постепену артикулацију истинитог говора. Даље се очекује да ће компаративно поређење Десничиног опуса са поетиком А. П. Чехова показати сродности у парезијској позицији субјекта и употреби ироније као средства дистанце од истине, као и разлике у домену етичког и катарзичког учинка текста. Десничин прозни опус такође је могуће сагледати у ширем античком и јудеохришћанском контексту.

Коначно, истраживање полази од претпоставке да књижевна парезија поседује потенцијал терапијске функције, у смислу да учествује у процесима самоспознаје, етичког оснаживања и унутрашњег преображаја читаоца. На тај начин, очекује се да ће анализа Десничиног дела допринети формулисању основних начела онкотерапеутике као специфичног књижевнотеоријског и херменеутичког модела.

Циљ истраживања и очекивани резултати

Основни циљ истраживања је концептуално утемељење специфичног модуса истинитог говора у књижевности и примена појма књижевне парезије на прозни опус Владана Деснице. Истраживање настоји да дефинише књижевну парезију, идентификује њене појавне облике у Десничиним делима и интерпретира њене наративне, етичке, егзистенцијалне и рецепцијске функције.

Циљ је и да се испита на који начин парезија у књижевности функционише као механизам катарзе, као и како однос између истине и језика утиче на субјективност лика, аутора и читаоца. Посебна пажња посвећује се односу парезије и аутентичног субјективног говора, као и испитивању места и улоге ћутања, прећутаности и немогућности говора као антиподова парезије.

Истраживање настоји да покаже да се парезија различито испољава у романескној и краткој прози, те да постоји разлика између „парезије романа“ и „парезије приче“. Очекивани резултати укључују теоријско разграничење између интроспективно-егзистенцијалне и политичко-друштвене парезије, са циљем да се утврди динамика њиховог деловања унутар Десничиног наративног света.

Истраживање треба да допринесе и формулисању модела онкотерапеутике – приступа који књижевно дело разуме као простор сусрета са истином и као медијум унутрашњег преображаја. Кроз повезивање херменеутике, реторике и филозофско-теолошке мисли са психологијом, које се ослања и на увиде библиотерапије од почетка 20. века до данас, очекује се да рад понуди нов теоријски модел читања који обједињује естетску, етичку и терапијску димензију књижевног текста.

Теоријски оквир на који ће се истраживање ослањати

Теоријски оквир истраживања утемељује се на савременој књижевној херменеутици, са посебним освртом на постхерменеутичке концепте. Ови приступи биће допуњени филозофском, теолошком и реторичком аналитичком перспективом. Кроз постхерменеутичко и реторичко читање настојаће се показати да Деснићина проза представља литерарну парадигму „истинитог говора“. Језгро теоријског полазишта чини Фукоова анализа парезије, уз праћење историјских развојних облика истинитог говора од антике и јудеохришћанске традиције до савременог доба.

Иако корпус истраживања представља прозни опус Владана Деснице (*Проналазак Атханатика*, *Прољећа Ивана Галеба*, „Правда“, „Делта“, „Солилоквиј господина Пинка“, *Зимско љетовање*), са посебним фокусом на парезијске сцене и наративне технике истинитог говора, истраживање укључује и компаративни аспект, нарочито у односу на поетику А. П. Чехова, са циљем утврђивања сродности и разлика у парезијској позицији субјекта, иронијском отклону и катарзичкој функцији текста.

Теоријски оквир је поткрепљен психолошко-филозофским увидима, који се доводе у везу са елементима библиотерапије, тачније са тежњом ка развијању модела онкотерапеутике као специфичне књижевнотерапијске праксе у оквиру Десничиног дела и његове теоријске валоризације.

Оквирни опис материјала који ће се користити и метода за његову анализу

Основни корпус истраживања чиниће прозна дела Владана Деснице, његови романи и приповетке. Фокусираћемо се на романе *Прољећа Ивана Галеба* и *Зимско љетовање*, затим на приповетке „Правда“, „Делта“, „Прича о фратру са зеленом брадом“ и „Солилоквиј господина Пинка“, као и одабране есеје који показују однос самог писца према уметности и књижевности.

Истраживање ћемо утемељити у теоријским студијама о парезији. Мислимо, пре свега, на радове Мишела Фукоа (*Fearless Speech, Херменеутика субјекта, Храброст истине*), као и на релевантне интерпретације у домену модерне теорије (Ж. Л. Нанси, А. Неамас). Историјски и филозофски контекст биће допуњен избором античких извора (Еурипид, Платон, Епиктет, Плутарх, Гален, Филодемус, Сенека) и јудеохришћанске традиције истинитог говора (*Дела апостолска, Нови завет, Беседе* Јована Златоуста, *400 глава о љубави* Максима Исповедника, Августинове *Исповести*). Додатно, истраживање ће бити употпуњено савременим херменеутичким моделима, нарочито постхерменеутичким концептима тумачења.

Методолошки, истраживање ће се ослањати на постхерменеутичку анализу, реторичку анализу (са праћењем структура истинитог говора, облика исповедности и унутрашњег монолога), као и елементе естетике рецепције. Компаративна метода биће примењена у односу на изабране текстове Антона Павловича Чехова, са циљем идентификовања сродних поетичких парадигми у историји парезије.

Настојаћемо да идентификујемо обрасце и механизме књижевне парезије, њене функције у структури текста и њене естетичко-катарзичке последице. Посебна пажња биће посвећена одређивању начина на који књижевни текст функционише као простор истинитог говора и самосагледавања, као и модусима његовог потенцијалног терапијског деловања у процесу читања.

Оквирни план истраживања

Истраживање ће се постепено кретати од теоријског утемељења парезије ка њеној књижевној манифестацији, водећи се полазиштем да је књижевност не само простор истине, већ и место њеног делатног јављања – у којем се истовремено обликују и текст и читалац.

Уводни део рада биће посвећен историјском развоју концепта парезије, од античке филозофске традиције и јудеохришћанских формулација истинитог говора, до модерних теоријских интерпретација. На овом месту биће постављен и радни појам књижевне парезије, уз формулисање аналитичког модела заснованог на методологији постхерменеутике и на разматрању односа парезија – катарза – истина – језик.

У методолошком делу биће дефинисани кључни аналитички поступци: херменеутичка и реторичка анализа текста, компаративни приступ, као и елементи естетике рецепције. Формулисаће се критеријуми идентификације књижевне парезије, а затим и параметри који ће бити праћени приликом анализе Десничиног прозног опуса: наративне технике, ликовна структура, позиција субјекта, етичко-егзистенцијални модуси и специфични облици унутрашњег и јавног говора.

Посебан аналитички део биће посвећен Десничином делу *Проналазак Атханатика* и послужиће као основна тачка у којој ће бити испитивана поетичка саморефлексивност текста, односно они његови сегменти у којима се непосредно тематизују истина, језик, уметност и књижевност као процес катарзе и поетика истинитог говора. Након тога уследиће анализа кратких прозних форми (с фокусом на приповеткама „Правда”, „Делта”, „Прича о фратру са зеленом брадом”, „Солилоквиј господина Пинка”), у којима се испитује специфичност кратке форме као простора интензивне и често граничне парезије, као и однос између катарзе приче и катарзе романа, уз акцентовање места релативизације истине, кризе тумачења и ироничког отклона.

У одељку о роману *Прољећа Ивана Галеба* парезија ће се разматрати као радикални лични, егзистенцијални и психолошки чин, кроз призму исповедног дискурса и унутрашње слободе говора, док ће *Зимско љетовање* бити тумачено као модел политичке парезије, са нагласком на феноменима ћутања, прећутаности, јавне и приватне истине, те на драматичности односа индивидуа–заједница.

У истраживању ће бити заступљена и компаративна димензија, са посебним освртом на паралеле између Деснице и Чехова у погледу парезијске позиције субјекта, ироничне дистанце као начина приступа истини и терапеутских ефеката текста на читаоца.

Закључни део рада синтетизоваће резултате истраживања, утврдити естетичке, етичке и терапеутске димензије књижевне парезије у Десничином делу и формулисати концепт онкотерапеутике као књижевне и херменеутичке праксе. Такође ће се назначити могући правци даљих истраживања феномена књижевне парезије у ширем књижевном и културном контексту.

Прелиминарни списак стручне литературе

Ћирилични извори:

Августин, Аурелије. *Исповести*. Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2017.

Аверинцев, Сергеј С. *Реторика и извори европске књижевне традиције*. Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића 2019.

Аврамовић, З. „Владан Десница – парадигма граничне српске културе“. *Кораци*, 35 (11–12), 147–157, 2005.

Афасижев, М. Н. Катарсис: метаморфозы трагического сознания. *Вопросы философии*, (5), 180–183, Российская академия наук: Институт философии РАН, 2008.

Бајчета, В. „Ново читање Владана Деснице“. *Љетопис Народне библиотеке „Стеван Самарџић“ Пљевља*, 5, 66–75, 2018.

- Бајчета, В. „Преписка Владана Деснице као епистоларни роман-речник и породична хроника“ у *Летопис Матице српске*, 196 (506/1–2), 188–194, 2020.
- Бахтин, М. М. *Естетика језичког стваралаштва*. Сремски Карловци – Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 2013.
- Барт, Р. *Задовољство у тексту; чему претходе Варијације о писму*. Београд: Службени гласник, 2010.
- Библија: Свето Писмо: Стари и Нови Завет*, Београд: Српска Православна Црква – Свети архијерејски синод, 2012.
- Благојевић Н, *Филозофска терапеутика*, Дом омладине, Београд, 2025.
- Богнар, З. „Владан Десница, универзално поимање света“, *Корац: часопис за књижевност, уметност и културу*, 35 (11–12), 49–63, 2005.
- Божовић, З. „Исидора Секулић о Чехову“. У: *Мили Стојнић у част* (стр. 87–98), Београд, Славистичко друштво Србије, 1999.
- Бунин, И. А. *О Чехову*. Стари Бановци; Београд, Бернар, 2011.
- Вранеш, Б. *Витезови модернизма: витешки идеал у српском и светском роману XX века*, Нови Сад: Академска књига, 2022.
- Вранеш, Б. *Критичари у дијалогу: Р. Константиновић, Н. Петковић, А. Јерков о српској поезији 20. века*, Београд: Савез славистичких друштава Србије, 2023.
- Вранеш, Б. „Седам типова читања књижевности у XXI веку“, *Анали Филолошког факултета XXIX/1* (2017): 279–289.
- Вранеш, Б. „Жалац сећања: Андрић и јужнословенска филологија“, *Књижевност и језик LXIII/3–4* (2016): 279–289.
- Вранеш, Б. „Постхерменеутика Александра Јеркова и радикална слобода тумачења“, *Критички атлас описан Јерковом: зборник радова*, Уредник Драгана Д. Јовановић, Нови Сад: Библиотека Матице српске, 2024, 25–34.
- Вуксановић, М. „Кад је наследство кула Јанковића: уметнички парадокси Владана Деснице“, *Вечерње новости*, 28. септембар, Култура, IV, 2005.
- Вучковић, Р. „Ерудитни роман у српској књижевности“, *Модерни роман двадесетог века* (стр. 291–325), Источно Сарајево : Завод за уџбенике и наставна средства, 2005.
- Глушевић, З. „Владан Десница или психоаналитички доживљај времена и простора“, *Алфа и омега: књижевност и психологија несвесног*, 357–367, 1975.
- Гордић, С. Владан Десница: „Критичко-есејистичка слика наслеђа“ у *Профили и ситуације: о српској књижевној мисли XX века*, 2004, 7–24.
- Громовић, М. *Плаво прозорје: огледи о византијској духовности и сродним аспектима српског песништва XX века*, Нови Сад: Академска књига, 2023.

Громовић, М. „Архетипска слика старости и митотворљива поетика Милосава Тешића“, *Српски језик, књижевност, уметност: Зборник радова са XVIII међународног научног скупа* (Књ. 2, 1), Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет, 2024, 341–352.

Громовић, М. „Песма као апотропеј“, *Летопис Матице српске*, 201 (3), 341–345, 2025.

Грујичић, Н. „Језик и катарза“. У *Борба: орган Комунистичке партије Југославије*, 73(18), 15 стр., 1995.

Демић, М. „Чији је наш Владан Десница?“, *Кораци: часопис за књижевност, уметност и културу*, 35 (11–12), 5–7, 2005.

Демић, М. „Бревијар људских и уметничких истина“, *Dnevnik*, 67(22562), 23, 2009.

Десница, В. *Сабрана дела Владана Деснице књ. 1 Зимско љетовање*, Прир. Владан Бајчета, Београд: Народна библиотека Србије, 2022.

Десница, В. *Сабрана дела Владана Деснице књ. 2 Приповијетке*, Прир. Владан Бајчета, Београд: Народна библиотека Србије, 2022.

Десница, В. *Сабрана дела Владана Деснице књ. 3 Прољећа Ивана Галеба: Игре прољећа и смрти*, Прир. Владан Бајчета, Београд: Народна библиотека Србије, 2023.

Десница, В. *Сабрана дела Владана Деснице књ. 4 Слијепец на жалу; Љестве Јаковљеве; Концерт*, Прир. Владан Бајчета, Ур. Владимир Пишталo, Београд: Народна библиотека Србије, 2023.

Десница, В. *Сабрана дјела Владана Деснице, књ. 5: Критике*, Прир. Владан Бајчета, Ур. Владимир Пишталo, Београд: Народна библиотека Србије, 2024.

Десница, В. *Сабрана дела Владана Деснице књ. 6 Огледи*, Прир. Владан Бајчета, Ур. Владимир Пишталo, Београд: Народна библиотека Србије, 2024.

Десница, В. *Сабрана дјела Владана Деснице, књ. 7: Проналазак атханатика; Заслужени одмор*, Прир. Владан Бајчета, Београд: Народна библиотека Србије, 2025.

Ђоковић, Г., & Грујић, Д. „Владан Десница (1905–1967): селективна библиографија“, *Књижевност и језик*, 64 (1–2), 281–298, 2017.

Ђорђевић, Б. „Интелектуалац у свом и нашем времену: шта (нам) је био и шта (нам) је данас Владан Десница“, *Књижевна историја*, 51 (169), 429–433, 2019.

Ђурић, Ж. „Владан Десница и Ерос Секви — преписка и око ње“, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, 57 (2), 399–423, 2009.

Ђурић, М. М. *Трансмузикализација текста: Музика српске модернистичке књижевности*. Београд, Савез славистичких друштава Србије, 2022.

Ђурић, М. М. „Како увиди проф. др Александра Јеркова подстичу интертекстуална истраживања српске књижевности.“ У: *Критички атлас описан Јерковом: зборник радова* (стр. 41–53). 2024.

- Ђурић, М. Н. *Један нов покушај објашњења Аристотелова схватања катарсе*. Београд: Планета, 1933.
- Ђурђевац, Т. Паралела између Десничиног романа *Прољећа Ивана Галеба* и Пекићевог *Успење и суноврат Икара Губелкијана*. *Траг : часопис за књижевност, уметност и културу*, 7 (25), 96–123, 2011.
- Женет, Ж. *Фигуре*. Београд: Вук Караџић, 1985.
- Иден, К. (2023). „Психологија фикције“. У *Мишљење и превођење: преводи из филозофије, естетике и културологије*, 1, 49–54, Крагујевац : Филолошко-уметнички факултет, 2023.
- Јарић, И. „Виђења уметника и уметности у *Прољећима Ивана Галеба* Владана Деснице“ (I), *Свеске: часопис за књижевност, уметност и културу*, 25 (116), 53–57, 2015.
- Јарић, И. Виђења уметника и уметности у *Прољећима Ивана Галеба* Владана Деснице (II), *Свеске: часопис за књижевност, уметност и културу*, 26 (117), 61–67, 2015.
- Јасперс, К. *Филозофија*, Сремски Карловци, издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1989.
- Јелачић Србуљ, В. *Rhetorike techne: Реторичка вештина кроз реторске вежбе*, Београд, Арт принт, 2007.
- Јелачић Србуљ, В. *Античка теорија стила као реторичка elocutio* (магистарски рад), Београд: Филолошки факултет, 2012.
- Јелачић Србуљ, В. *Заснивање реторичких стратегија језичке продукције на античкој теорији стила и позноантичким progymnasmata* (докторска дисертација), Београд: Филолошки факултет, 2016.
- Јелић, В. *Progymnasmata ретора Афтонија: припремне вежбе за беседнике*, Нови Сад – Београд: Матица српска / САНУ, 1997.
- Јеремић, Д. М. „Владан Десница или интелектуална поезија“, *Савременик: месечни часопис*, 4 (7/6), 641–659, 1958.
- Јеремић, Д. М. „Владан Десница“, *Летопис Матице српске*, 143 (399/5), 467–475, 1967.
- Кенеди, Џ. А. *Историја античке реторике*, Лозница: Карпос, 2019.
- Кецојевић, М. „Зар се на тако мало сав живот свео?“ – старост у приповедачком опусу Владана Деснице“, *Српски језик, књижевност, уметност : зборник радова са XVIII међународног научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу 27–28. октобар 2023*, Књ. 2, 1, 2024.
- Копривица, Ч. Д. „Последњи галебов лет или о Десничиној метафизичкој танатографији“. У *Прожимање филозофских и књижевних идеја : тридесет година од оснивања Крушевачке филозофско-књижевне школе : излагања на 30. заседању Крушевачке филозофско-књижевне школе* (стр. 97–125), 2020.
- Коруновић, Г. „Десничино дело и време – нова тумачења“. *Књижевна историја*, 44(147), 2012.

- Коруновић, Г. *Литература и опасност: компаративни огледи*, Београд: Службени гласник, 2013.
- Коруновић, Г. *Статус лирског субјекта у јужнословенским књижевностима (1970–1980): докторска дисертација*, Београд, 2017.
- Косьяненко, Т. «Искусство как катарсис». В *Материал У Материалах 47-й научной студенческой конференции (Челябинск, 8 апреля 2015 г.)*. Новосибирск: Новосибирский национальный исследовательский государственный университет, 150-152, 2015
- Кош, Е. Одломци, сећања, писци (X): Густав Крклец и Владан Десница, *Књижевност: месечни часопис*, 44 (6), 873–885, 1989.
- Красић-Марјановић, О. У трагању за Десницом, *Корацци: часопис за књижевност, уметност и културу*, 35 (11–12), 159–165, 2005.
- Ковачевић, Милош. *Стилистика и граматика стилских фигура. I*. (сабрана дела М. К. књ. 3), Београд: Јасен, 2024.
- Ковачевић, Милош. *Стилистика и граматика стилских фигура. I*. (сабрана дела М. К. књ. 4), Београд: Јасен, 2024.
- Марковић, А. *Развојна библиотерапија: теорија и пракса* (2. изд.), Суботица: Висока школа струковних студија за образовање васпитача и тренера, 2025.
- Матавуљ, С. *Приповетке; О књижевности. 2*. Нови Сад, Матица српска, 1962
- Медић, Валентина. Поетичке одлике романа *Прољећа Ивана Галеба* Владана Деснице, *Годишњак*, 12, 317–330.
- Микић, Р. Поглед на књижевно дело Владана Деснице, *Књижевна реч : лист књижевне омладине Србије : лист за књижевност, уметност, културна и друштвена питања*, 26 (492–493), 14–15, 1997.
- Микић, Р. Владан Десница данас и овде, *Српски књижевни лист : месечник за књижевност, уметност и културу*, 14 (12/117), 3–4, 2015.
- Мирков, Л. „Стил глобализацијског језика“, *Свеске: часопис за књижевност, уметност и културу*, 34(152), 91–99, 2024.
- Митровић, Ј. „Развојна библиотерапија – могућности и ограничења“, *Крагујевачко читалиште*, 19(38), 1–4, 2014.
- Мозгот, В. Г. «Катарсис как форма художественной трансформации картины мира современного человека». *Мир психологии*, 1 (93), ФГБОУ ВО «Адыгейский государственный университет», 254–266, 2018.
- Николић, Ч. „Антиномије Бога у роману *Прољећа Ивана Галеба* Владана Деснице“, *Српски језик, књижевност, уметност : зборник радова са VI међународног научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу*, (28-29. X 2011). Књ. 2, Бог (Стр. 269-275).
- Носикова, Ј. В. «Трагический катарсис в трактате «Поэтика» Аристотеля». У *МНСК-2018: Философия. Материалы 56-й Международной научной студенческой конференции* (стр. 109–

110). Новосибирск: Новосибирский национальный исследовательский государственный университет, 2018

Оганесян, Н. *Библиотерапия: Самоактуализация психических состояний через поэзию*, Москва: Ось-89, 2002.

Панфилова, О. И. «Психология искусства как деятельностный процесс преобразования личности.», *Материалы Международного научного форума «Образование. Наука. Культура»: сборник научных статей*, 143–146, Электроизолятор: Гжельский государственный университет, 2016.

Пенчић, С. *Велько Петровић и Чехов. У: Словенске компаративне теме*, Ниш, Просвета, 103-110, 1998.

Петковић, Р. „Проблем простора у прози Владана Деснице“, Београд : „Вук Караџић“, 1978.

Петровић, П. Ж. *Авангардни роман без романа: о поетици кратког романа у време авангарде*, Нови Сад: Матица српска, 2007.

Петровић, П. Ж. „Свет као позорница у романима Иве Андрића“, *Дело Иве Андрића, зборник радова*, Научни скупови Српске академије наука и уметности, књ. CLXX, Одељење језика и књижевности, књ. 30, Београд: САНУ, 2018, 503-517.

Петровић, П. Ж. *Енциклопедизам и теорија романа*, Београд: Чигоја штампа, 2021.

Петровић, П. Ж. „Ко је оклеветао реторику?“, *Књижевни лист: месечник за књижевност, културу и друштвена питања*, год. 4, бр. 37, 1. септембар 2005.

Петрушевски, М. Д. *Дефиниција на трагедијата кај Аристотела и катарсата*. Скопје: Филозофски факултет, 1948

Радовић, М. (ур.). *Књижевна реторика данас*, Београд: Службени гласник, 2008.

Райскина, В. «А. Историографија как предмет концептуално-ценностног анализа (на материале источников о Мишеле Монтене)», *Филологические науки. Вопросы теории и практики*, 3, 2021.

Свети Јован Златоусти (пр. Јован Србуљ). *Слава Господу за све: Свети Јован Златоусти — изабране беседе, поуке и писма*, Образ светачки, 2010.

Свети Максим Исповедник. *Догматски и полемички списи. Посланице* (Књ. 6), Нови Сад: Беседа, 2020.

Свети Максим Исповедник. *Богословски и полемички списи. Питања и одговори* (Књ. 7), Нови Сад: Беседа, 2022.

Станојевић, Д. „Оспоравање као конструкција“, *Авангарда : свеске за теорију и историју књижевност/уметничког радикализма*, 1 (1), 189–191, 1997.

Станојевић, Д. „Лирско-реторички поступци“, *Књижевност: месечни часопис*, 49 (9/10), 1998.

Станојевић, Д. „Реторика тајне“, *Златна греда : лист за књижевност, уметност, културу и мишљење*, 2 (11), 69–70, 2002.

Станојевић, Д. *Овладати стилем: стилистика – приручник за наставнике*, Подгорица: Завод за уџбенике и наставна средства, 2022.

Станојевић, Д. „Истина стила и стил истине српске књижевности у тумачењу Александра Јеркова“, *Критички атлас описан Јерковом: зборник радова*, 65–73, 2024.

Станојевић, Д. *Српски идентитет и Златно руно*. Београд: Универзитет у Београду, Филозофски факултет, 2025.

Требежанин, Ж. (2003). „Кривица, одговорност, катарза и казна.“ *Војно дело: орган Министарства народне одбране ФНРЈ*, 55(3), Београд, 105–111, 2003

Флоренски, П. *Столп и утверждение истины: Опыт православной теодицеи в двенадцати письмах*, Москва: Академический проект, 2017.

Фуко, М. *Херменеутика субјекта*, Светови, Нови Сад, 2003.

Цветковић, Р. *Духовна смрт јунака у приповеткама Антона Павловича Чехова и Лазе К. Лазаревића: докторска дисертација*. Косовска Митровица, 2021

Чехов, А. П. *Полное собрание сочинений и писем* (в 30 т.), Москва: Наука, 1974–1983.

Чизмар, В. (2016). „Катарза“. У *Златна греда: лист за књижевност, уметност, културу и мишљење*, 16 (175/176), Нови Сад : Друштво књижевника Војводине, 30 стр., 2016

Шаранчић-Чутура, Снежана. *Семантика игре у роману „Прољећа Ивана Галеба. Игре прољећа и смрти“ Владана Деснице*, Нови Сад: Матица српска, 2013.

Шеатовић, С. „Лалићево епифанијско подне у контексту српске књижевности XX века“, У *залеђу Средоземља: Медитеран у модерној српској књижевности* (стр. 287–293), Београд : Институт за књижевност и уметност, 2015.

Щеклик, А. *Катарсис. О целебной силе природы и искусства*. Москва: Новое литературное обозрение, 2008.

Латинични извори:

Agamben, G. *The Use of Bodies* (A. Kotsko, Trans.), Stanford University Press, 2016.

Andrews, R. „Rhetoric and poetics: The place of literature“, *A Theory of Contemporary Rhetoric* (p. 118). Routledge, 2014.

Angelov, D. „Byzantine imperial panegyric as advice literature“, E. Jeffreys (Ed.), *Rhetoric in Byzantium*. Ashgate, 2003.

Aristotel. *Nikomahova etika*, Beograd, Kultura, 1970

Aristotel. *Retorika I, II, III*, Novi Sad: Svetovi, 1997.

Aristotel. *O pesničkoj umetnosti*, Beograd, Dereta, 2015

Asiman, A. *Duga senka prošlosti: kultura sećanja i politika prošlosti*, Beograd: Biblioteka XX vek, 2011.

- Bajčeta, V. *Non omnis moriar: O poeziji i smrti u opusu Vladana Desnice*. Beograd, Institut za književnost i umetnost, 2022
- Benjamin, V. *Eseji*, Beograd: Nolit, 1974.
- Blagojević N. *Filozofija i terapija: rimske vežbe*, Beograd, Biblioteka teze, 2018.
- Booth, W. C. *The Rhetoric of Fiction* (2nd ed.), University of Chicago Press, 1983.
- Božinjska, A. & Markovski, P. *Književne teorije XX veka*, Beograd: Službeni glasnik, 2009.y
- Brajović, T. *Komparativni identiteti: Srpska književnost između evropskog i južnoslovenskog konteksta*. Beograd, Službeni glasnik, 2012
- Brajović, T. *Identično različito: Komparativno-imagološki ogled* (2. izd.). Beograd, Geopoetika izdavaštvo, 2020
- Brewster, L. *Bibliotherapy*, Facet Publishing, 2018.
- Brown, G., & Yule, G. *Discourse Analysis*, Cambridge University Press, 1983.
- Burgess, T. C. *Epideictic Literature*, The University of Chicago Press, 1902.
- Burke, K. *A Rhetoric of Motives*, University of California Press, 1969.
- Burke, K. *The Philosophy of Literary Form*, University of California Press, 1974.
- Burke, K. *A Grammar of Motives*, University of California Press, 1974.
- Campbell, S., Haslam, S., & King, E. G. C. (Eds.). *A Hundred Years of Bibliotherapy: Healing Through Books*, Routledge, 2025.
- Cameron, A. *Christianity and the Rhetoric of Empire: The Development of Christian Discourse*, University of California Press, 1994.
- Cameron, A., & Gaul, N. *Dialogues and Debates from Late Antiquity to Late Byzantium*, Routledge, 2017.
- Conley, T. „Greek rhetoric after the fall of Constantinople: An introduction“, *Rhetorica*, 8(3), University of California Press, 2000.
- Copeland, R. *Emotion and the History of Rhetoric in the Middle Ages*, Oxford University Press, 2021.
- Culler, J. *Theory of the Lyric*, Harvard University Press, 2017.
- Dancy, J., Sosa, E., & Steup, M. *A Companion to Epistemology*, Blackwell, 2010.
- Demetrije F. *O stilu*, Zagreb: ArTresor, 1999.
- Deretić, I. „Why is tragedy good for the soul? Aristotle on the tragic emotions and katharsis“. In *Pathe: the language and philosophy of emotions: proceedings of the conference held in Belgrade on 16 and 17 March 2017* (pp. 33–55), Belgrade: University Library 2019
- Derrida, J. *The Gift of Death* (D. Wills, Trans.), University of Chicago Press, 1995.

- Desnica, V. *Hotimično iskustvo: diskurzivna proza* (Knj. 1), Zagreb: VBZ / SKD Prosvjeta, 2005.
- Desnica, V. *Hotimično iskustvo: diskurzivna proza* (Knj. 2), Zagreb: VBZ / SKD Prosvjeta, 2006.
- Desničini susreti (2005–2008)*, Zbornik radova. Zagreb: Filozofski fakultet, 2010.
- Desnica, V. *Pronalazak Athanatika* (predgovor A. Jerkov), Novi Sad: Prometej, 2019.
- Eagleton, T. *Literary Theory: An Introduction*, Blackwell, 1996.
- Eagleton, T. *The Event of Literature*, Yale University Press, 2012.
- Enos, T. *Encyclopedia of Rhetoric and Composition: Communication from Ancient Times to the Information Age*, Routledge, 2010.
- Epictetus. *The Discourses as Reported by Arrian, The Manual, and Fragments* (Vol. I; W. A. Oldfather, Trans.), Harvard University Press, 1956.
- Eyman, D. *Digital Rhetoric: Theory, Method, Practice*, University of Michigan Press, 2015y.
- Fahnestock, J. *Rhetorical Figures in Science*, Oxford University Press, 1999.
- Fahnestock, J., & Secor, M. „The rhetoric of literary criticism“, C. Bazerman & J. G. Paradis (Eds.), *Textual Dynamics of the Professions* (pp. 76–97). University of Wisconsin Press, 1991.
- Farrell, T. B. „Knowledge, consensus, and rhetorical theory“, *The Quarterly Journal of Speech*, 62, 1–20, 1976.
- Ferguson, E., McHugh, M., & Norris, F. (Eds.). *Encyclopedia of Early Christianity* (pp. 788–791), Garland, 1990.
- Fleming, D. „Rhetoric as a course of study“, *College English*, 61(2), 169–191, 1998.
- Foss, S. K. *Rhetorical Criticism: Exploration and Practice*, Waveland Press, 2018.
- Foucault, M. *Fearless Speech* (J. Pearson, Ed.), *Semiotext(e)*, 2001.
- Foucault, M. *The Government of Self and Others* (F. Gros, Ed.; G. Burchell, Trans.), Palgrave Macmillan, 2010.
- Fuko, M. *Hrabrost istine*, Beograd: Mizantrop, 2015.
- Gadamer, H.-G. *Istina i metoda*, Beograd: Fedon, 2011.
- Gadamer, H.-G. *Filozofija i poezija*, Beograd: Službeni list SRJ, 2002.
- Galen. *On the Passions and Errors of the Soul* (P. W. Harkins, Trans.), Ohio State University Press, 1963.
- Gavrilović, Z. „Realizam Vladana Desnice“, *Književne novine*, 5(55), 6, 1952.
- Griffiths, A. P. *Knowledge and Belief*, London: Oxford University Press, 1967.
- Gronden, Ž. *Uvod u filozofsku hermeneutiku*, Novi Sad: Akademska knjiga, 2010.
- Hajdeger, M. *Mišljenje i pevanje*, Beograd: Nolit, 1982.

- Hamlyn, D. W. *Theory of Knowledge (Modern Introductions to Philosophy)*, Palgrave Macmillan, 1971.
- Hart, R. P., & Doughton, S. *Modern Rhetorical Criticism*, Routledge, 2004.
- Hauser, G. *Introduction to Rhetorical Theory*, Waveland Press, 2002.
- Heath, M. *Menander: A Rhetor in Context*, Oxford University Press, 2004.
- Horn, L., & Ward, G. (Eds.). *The Handbook of Pragmatics*, Wiley-Blackwell, 2006.
- Hristić, J. *Čehov dramski pisac*. Beograd, Nolit, 1981.
- Hynes, A. M. *Bibliotherapy – The Interactive Process: A Handbook*, Westview Press, 1986.
- Hynes, A. M., & Hynes-Berry, M. *Biblio/Poetry Therapy: The Interactive Process*, North Star Press of St. Cloud, 2011.
- Jasinski, J. *Sourcebook on Rhetoric: Key Concepts in Contemporary Rhetorical Studies*, Sage, 2001.
- Jerkov, A. *Istina (srpske) književnosti: Metasholia*, Beograd: Albatros Plus, 2023.
- Jerkov, A. *Tajna Evrope i srpska književnost: Apokriptika*, Beograd: Albatros Plus, 2022.
- Jerkov, A. *Smisao (srpskog) stiha: De/konstitucija*, Beograd: Institut za književnost i umetnost, 2010.
- Jost, W., & Hyde, M. J. (Eds.). *Rhetoric and Hermeneutics in Our Time: A Reader*, Yale University Press, 1997.
- Kalezić, S. *Sjenke i stvari: struktura pripovijedaka Vladana Desnice*, Titograd: Pobjeda, 1978.
- Kassirer, E. *Filozofija simboličkih oblika: Fenomenologija saznanja*, Novi Sad: Književna zajednica Novog Sada, 1985.
- Kelsen, J. *Šta je retorika?* Loznica: Karpos, 2019.
- Kennedy, G. A. *Greek Rhetoric under Christian Emperors*, Princeton University Press, 1983.
- Kilibarda, V. „Vladan Desnica i Njegoš“, *Književna istorija*, 51(168), 325–345, 2019.
- King, A. „Pentadic criticism: The wheels of creation“, J. Kuypers (Ed.), *Rhetorical Criticism: Perspectives in Action* (pp. 35–59), Lexington Books, 2009.
- Knapp, S., & Michaels, W. B. „Against theory“, *Critical Inquiry*, 8(4), 723–742, 1982.
- Konjević, Nikolina. *Poetika umetničke proze Vladana Desnice: doktorska disertacija*, Novi Sad: N. Konjević, 2011.
- Konstantinović, R. „Vladan Desnica ili konačna forma“, *Zimsko ljetovanje* (str. 181–186), 1966.
- Korać, S. *Modeli pripovijedanja*, Zagreb: Prosvjeta, 1991.
- Kuhn, T. S. *The Structure of Scientific Revolutions*, University of Chicago Press, 1962.
- Kuiken, D., & Miall, D. S. „What is literariness? Three components of literary reading“, *Discourse Processes*, 28(2), 235–257, 1999.

- Kustas, G. L. *Studies in Byzantine Rhetoric*, Patriarchal Institute for Patristic Studies, 1973.
- Kvintilijan, M. F. *Obrazovanje govornika*, Sarajevo: Svjetlost, 1985.
- Mikić, R. „O tački gledišta u pripovetkama Vladana Desnice“, *Savremenik: mesečni časopis*, 26 (51/5), 293–301, 1980.
- Milošević, N. *Zidanica na pesku: književnost i metafizika : Crnjanski, Desnica, Nastasijević, Lalić, Andrić, Selimović*, Beograd: Slovo ljubve, 1978.
- Lacey, A. R. *Dictionary of Philosophy*, Routledge, 1976.
- Leff, M. „Hermeneutical rhetoric“, W. Jost & M. J. Hyde (Eds.), *Rhetoric and Hermeneutics in Our Time* (pp. 195–214). Yale University Press, 1997.
- MacDonald, M. J. (Ed.). *The Oxford Handbook of Rhetorical Studies*, Oxford University Press, 2017.
- Maguire, H. *Art and Eloquence in Byzantium*, Princeton University Press, 1981.
- Mason, J., & Washington, P. *The Future of Thinking: Rhetoric and Liberal Arts Teaching*, London: Routledge, 1992.
- McKerrow, R., & St. John, J. „Critical rhetoric and continual critique“, *Western Journal of Communication*, 73(4), 455–474, 2009.
- Mailloux, S. „Rhetorical hermeneutics“, *Critical Inquiry*, 11(4), 620–641, 1985.
- Mann, T. *Eseji*. 2. Novi Sad, Matica srpska, 1980.
- Menander Rhetor. *Menander Rhetor: A Commentary* (D. A. Russell & N. G. Wilson, Eds. & Trans.), Clarendon Press, 1981.
- Meynet, R. *Rhetorical Analysis: An Introduction to Biblical Rhetoric*, Sheffield Academic Press, 1998.
- Mirkov, L. „Politički diskurs i retorika populizma“, *Mediji, kultura i umetnost u doba populizma* (87-102), Beograd : Institut za pozorište, film, radio i televiziju, Fakultet dramskih umetnosti: Clio, 2018.
- Mootz, F. J. *Rhetorical Knowledge in Legal Practice and Critical Legal Theory*, University of Alabama Press, 2006.
- Mootz, F. J. „Gadamer’s rhetorical conception of hermeneutics as the key to developing a critical hermeneutics“, In F. J. Mootz & G. H. Taylor (Eds.), *Gadamer and Ricoeur: Critical Horizons for Contemporary Hermeneutics* (pp. 67–83). Continuum, 2011.
- Nabokov, V. V. *Eseji iz ruske književnosti*. Beograd, Prosveta, 1984.
- Nancy, J.-L. *The Inoperative Community*, University of Minnesota Press, 1991.
- Nancy, J.-L., & Lacoue-Labarthe, P. *The Literary Absolute: The Theory of Literature in German Romanticism*, SUNY Press, 1988.
- Nancy, Jean-Luc. *Being Singular Plural*, Translated by Robert D. Richardson and Anne E. O’Byrne. Stanford, California: Stanford University Press, 2000.

- Nehamas, A. *The Art of Living: Socratic Reflections from Plato to Foucault*, University of California Press, 1998.
- Nemec, K. *Vladan Desnica*. Zagreb: Zavod za znanost o književnosti, Filozofski fakultet, 1988.
- Nichols, M. P. Zax, M. *Catharsis in psychotherapy*. New York: Gardner Press, 1977.
- Novaković, B. „Vladan Desnica između civilizacije i kulture“, *Savremenik: mesečni časopis*, 26 (51/5), 263–273, 1980.
- Palmer, R. „What hermeneutic can offer rhetoric?“, W. Jost & M. Hyde (Eds.), *Rhetoric and Hermeneutics in Our Time* (pp. 81–104), Yale University Press, 1997.
- Platon. *Dijalozi*, Beograd: Grafos, 1987.
- Platon. *Država*, Beograd: Dereta, 2017.
- Plett, H. F. *Literary Rhetoric: Concepts, Structures, Analyses*, Leiden: Brill, 2010.
- Pullman, G. L. „Rhetoric and hermeneutics: Composition, invention, and literature“, *Journal of Advanced Composition*, 14(2), 367–387, 1994.
- Ricoeur, P. *Živa metafora*, Zagreb: Grafički zavod Hrvatske, 1981.
- Riker, P. *Vreme i priča*, Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića, 1993.
- Riker, P. *O tumačenju: ogled o Frojdu*, Beograd: Službeni glasnik, 2010.
- Scheff, T. J. *Catharsis in healing, ritual, and drama*. London: University of California Press, 1979.
- Scott, R. L. „On viewing rhetoric as epistemic“, *The New Rhetorics: Commentary and Application* (pp. 125–142), Routledge, 1967.
- Shah, B. *Bibliotherapy: The Healing Power of Reading*, London: Piatkus, 2024.
- Stanojević, D. „Pravilnost bez pravila“, *Reč: časopis za književnost i umetnost*, 5(41), 1998.
- Šklovski, V. B. „Fluidnost i dvostrukost raspleta kod Čehova“. U *Ulaznica: časopis za kulturu, umetnost i društvena pitanja*, 19(96–97), 41–52, 1985.
- Vickers, B. *In Defence of Rhetoric*, Oxford: Clarendon Press, 1989.
- Vladušić, S. „Desnica i postmoderni plutajući subjekt“, *Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu*, 41(1), 497–510, 2016.
- Vickers, B. *In Defence of Rhetoric*, Oxford: Clarendon Press, 1989.
- Vraneš, Branko. „A Literary Philtrum or the Last Cultural Intimacy“, *European Review* 23/3, 2015, 379–385.
- Wilson, Thomas. *The Art of Rhetoric (1560)*, Ed. Peter E. Medine. University Park, PA: Pennsylvania State University Press, 1994.
- Yule, G. *Discourse Analysis*, Cambridge University Press, 1983.
- Yule, G. *Pragmatics*, Oxford University Press, 1985.

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ – ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Докторске академске студије

Пријава теме докторске дисертације –
БИОБИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Подаци о кандидату

Име и презиме кандидата:
Вук Жикић

Број досијеа:
2022/30048

Радни наслов теме докторске дисертације

Парезија у прози Владана Деснице

Биографија кандидата

Вук В. Жикић рођен је 1998. године у Београду. Уписао је Филолошки факултет Универзитета у Београду 2017. године, да би дипломирао на Катедри за српску књижевност са јужнословенским књижевностима 2021. године са просеком 8,89. Мастерирао је следеће, 2022. године, с просеком 9,83 на истој Катедри. Тренутно је студент докторских студија са просеком 9,88.

Радио је шест месеци на РТС-у као новинар у еколошкој редакцији научног програма – од 8. априла до 26. јуна 2022. године. Од 2022. до 2024. године радио је као професор српског језика и књижевности у ОШ „Др Драган Херцог“, да би у октобру 2024. почео да ради у ОШ „Светозар Милетић“ у Земуну, где је и данас.

Од јануара 2024. године организује трибине у Дому културе Студентски град и у Дому омладине, држи предавања, модерира и учествује на трибинама, као што су „Концепт граничне ситуације код Карла Јасперса“ од 16. новембра 2023. год. у Дому омладине (<https://domomladine.org/debate/tribina-koncept-granicne-situacije-kod-karla-jaspersa/>) или „Језик као циљ и средство“ у Дому културе Студентски град: (<https://www.dksgrs/cir/jezik-kao-cilj-i-sredstvo--politika-i-zloupotreba-lingvistike/>).

Гостовао је на телевизији „Храм“ у емисији „Разговорник“, 26. 1. 2024, као и више пута на РТС-у, где је говорио о значају књижевности и тумачења књижевности, на пример у емисији „Наука и душа: Душа у књижевности“ (<https://www.youtube.com/watch?v=X7z5gtVu2OU&t=254s>) и у емисији „Научни портал“: <https://www.youtube.com/watch?v=Womo-WxgTOQ>.

Објављује радове из области науке о књижевности, есеје, приче и песме.

Списак објављених научних и стручних радова кандидата

В. Жижић, „Мотиви покајања у Житију краља Драгутина“. *Кораци: часопис за књижевност, уметност и културу*, година LVI, свеска 10-12, 2022.

В. Жижић, „Фигура песника Станислава Винавера и Велимира Хлебникова на примеру двеју песама: „Берача предела“ и „Усамљеног глумца“, *Савремена проучавања језика и књижевности: Зборник радова са XVI научног скупа младих филолога Србије (Књ. 2)*, Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу, Крагујевац, 2024.

В. Жижић, „Вонмен сећања у „Лучи микрокозма“, *Полемике и избори Сборник сдоклади от международна конференция шестнадесети славистични чтения София*, Универзитетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2024.

V. Žikić, „Metabibliotherapy: Ontotherapeutics“, *Spirituality, pastoral counseling and psychotherapy*, Anglican Theological Institute, Belgrade, 2025.

На основу чланова 46 и 76 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду, чланова 33 и 35 Закона о високом образовању, и члана 2 Правилника о Већу докторских студија Филолошког факултета, Веће докторских студија Филолошког факултета на I редовној (електронској) седници одржаној од 18. до 20. новембра 2025. године, донело је

О Д Л У К У

I

Даје се сагласност на пријаву теме, предлог чланова комисије, као и предлог ментора за одбрану теме и оцену научне заснованости докторске дисертације коју је поднео мср Вук Жикић, бр. досијеа 2022/30048.

II

Одлуку о сагласности на пријаву теме, предлог чланова комисије и предлог ментора за одбрану теме и оцену научне заснованости докторске дисертације доставити Наставно-научном већу Филолошког факултета на усвајање.

Председник Већа докторских студија
Филолошког факултета

Проф. др Веран Станојевић

Доставити:

- Наставно-научном већу,
- Председнику Већа докторских студија,
- Центру за докторске студије,
- Архиви.